

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2020

Προς
την εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ»

Κύριε Διευθυντά,

Δεχθήτε παρακαλώ λίγες παρατηρήσεις με τις οποίες επανορθώνονται αθέλητες, υποθέτω, ανακρίβειες στο άρθρο του κ. Στέφανου Μάνου, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Τα Νέα της 26 Ιουνίου 2020.

Από της αρχής της επιδημίας έως σήμερα δεν έγινε αλλά ούτε εκκρεμούσε συζήτηση στην Ακαδημία για την εκλογή οιοσδήποτε. Ως εκ τούτου απόπως εμφανίζεται ότι αφορά την Ακαδημία η «ενδοσυζυγική» διένεξη περί εκλογής κάποιου νέου μέλους. Η Ακαδημία εξετάζει τα θέματα εκλογής πρώτα στις Τάξεις και εν συνεχεία στην Ολομέλεια, και όχι σε σαλόνια.

Η αποζημίωση που δίδεται στους ακαδημαϊκούς (αρχικά σύμβολα) ισχύει σε όλες τις Ακαδημίες της Ευρώπης. Μάλιστα εσχάτως, η Académie des Inscriptions του Παρισιού τροποποίησε τη σχετική διάταξή της εις όφελος εκείνων των μελών που συμμετέχουν χωρίς απουσίες. Τα μέλη της Académie Française λάμβαναν, το 2002, 750 γαλλικά φράγκα μηνιαίως και επιπλέον σύμβολα για κάθε συνεδρίαση.

Δεν είναι προνόμιο των ακαδημαϊκών η στάθμευση των αυτοκινήτων τους στον χώρο πίσω από το μέγαρο της Ακαδημίας κατά τη διάρκεια των συνεδριών. Είναι καθαρή ανάγκη για όλους τους ακαδημαϊκούς που κατοικούν εκ των πραγμάτων πέραν του κέντρου της πόλης. Συγγενείς ακαδημαϊκών δεν γνωρίζω να σταθμεύουν. Μήπως και οι βουλευτές δεν έχουν δικαίωμα στάθμευσης στο Parking της Βουλής;

Ο Μεγάλος Περίπατος ήδη δημιούργησε δυσκολίες τις οποίες πρέπει να λάβουν υπ' όψη τους οι αρμόδιοι. Στην Ακαδημία, πλην των ακαδημαϊκών, αρκετών ηλικιωμένων, έρχονται στις Δημόσιες Συνεδρίες και τις υποδοχές ο Αρχηγός του Κράτους, ο Πρωθυπουργός και μέλη της Κυβέρνησης και ΑΜΕΑ,

άνθρωποι των γραμμάτων, που δεν κατοικούν στα γύρω από το μέγαρο στενά. Τα αυτοκίνητα όλων σταθμεύουν στον ειδικό χώρο.

Πώς διαπίστωσε ο κ. Μάνος «ατελείωτες διαδικαστικές συζητήσεις»; Ατελείωτες δεν είναι, αναγκαίες όμως ναι, διότι οι αποφάσεις της Ακαδημίας, όταν πρόκειται κυρίως για εκλογή νέου μέλους, μπορούν να προσβληθούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Χρειάζεται προσοχή στις διαδικασίες, για να μην υπάρξει υπόνοια μεροληψίας.

Συνδέει ο κ. Μάνος το έργο της Ακαδημίας (Πολλή διαδικασία, λίγο έργο) με τις συζητήσεις στην Ολομέλεια. Μεγάλο λάθος. Το έργο της Ακαδημίας γίνεται αλλού. Ο κάθε ακαδημαϊκός δημιουργεί το δικό του, στο σπίτι του, στις βιβλιοθήκες και εκείνο που εποπτεύει ως ακαδημαϊκός γίνεται στα Κέντρα Ερεύνης. Οι εκατοντάδες τόμοι των Πρακτικών, των Επετηρίδων, των πραγματειών, των εκδόσεων αρχαίων και βυζαντινών συγγραφέων, των διεθνών σειρών Corpus vasorum, signorum, numorum, η Tabula Imperii Romani, οι τόμοι του Λεξικού είναι «λίγο έργο» ως προς τη Δεύτερη μόνο Τάξη;

Αν φυλλομετρούσε ο κ. Μάνος τον κατάλογο των δημοσιευμάτων της Ακαδημίας, θα διαπίστωνε ότι περιέχει 991 τίτλους βιβλίων, πολλών ογκωδεστάτων. Υπάρχει στην Ελλάδα δεύτερο κρατικό ίδρυμα με τόση επιστημονική παραγωγή, η οποία αποτελεί μέρος σημαντικό της διεθνούς βιβλιογραφίας;

Ως προς τον απολογισμό της Ακαδημίας, αυτός γίνεται κάθε χρόνο, από το 1927 και πέραν, κατά την τελευταία συνεδρία του Δεκεμβρίου και την πρώτη του Ιανουαρίου και δημοσιεύεται αμέσως στα έντυπα Πρακτικά. Την τελευταία εικοσαετία δεν θυμούμαι να είδα τον κ. Μάνο σε καμμία από τις πανηγυρικές δημόσιες συνεδρίες της Ακαδημίας.

Δεν γνωρίζει ο κ. Μάνος, τί προσφέρει η 94 ετών Ακαδημία και ζητεί την αξιολόγησή της. Ποιοί θα αξιολογηθούν; Οι ακαδημαϊκοί; Όλοι είναι μέλη και ξένων Ακαδημιών και για να τύχουν των διακρίσεων που τους έχουν δοθεί σημαίνει ότι αξιολογήθηκαν από τους απολύτως αρμοδίους. Οι ερευνητές επίσης αξιολογούνται και κατά τις προαγωγές τους και με το έργο που υποχρεούνται να παραδώσουν σε τακτό χρόνο και με τις κριτικές των βιβλίων και των μελετών τους. Έχει υπ' όψη του ο κ. Μάνος κάποιον ή κάποιους που δεν προσφέρουν έργο; Αν ναι, ας τους αποκαλύψει. Εννοεί ότι ακαδημαϊκοί, όπως εκείνοι που πέθαναν τα σχετικά τελευταία χρόνια, λ.χ. Άγγ. Βλάχος, Γιάννης Παππάς, Μαν. Μανούσας, Σπ. Ιακωβίδης, Μιχ. Σακελλαρίου. Σπ. Ευαγγελάτος, Άγγ.

Δεληβορριάς, Κική Δημοηλά δεν πρόσφεραν έργο και έπρεπε να αξιολογηθούν; Αλήθεια, υπάρχουν οι αξιολογητές; Δεν μνημονεύω ούτε Κωνστ. Τσάτσο, ούτε Παναγ. Κανελλόπουλο.

Ο κ. Μάνος επανέρχεται στο χιλιοειπωμένο θέμα του Ιστορικού Λεξικού. Όταν το Λεξικό ιδρύθηκε το 1908 από τους Κων. Κόντο, Σίμο Μενάρδο και Γεωργ. Χατζιδάκι, κανείς από τους τρεις δεν γνώριζε τί θα ήταν αυτό το Λεξικό, μόνο ότι θα περιλάμβανε τον γλωσσικό πλούτο «της όλης ελληνικής γλώσσας, από Αγαμέμνονος μέχρι Γεωργίου του Α'», σήμερα «μέχρι Αικατερίνης Σακελλαροπούλου». Το 1927 ανατέθηκε η σύνταξή του στην Ακαδημία η οποία παρά τις αντιξοότητες, των οποίων η διήγηση χρειάζεται χώρο και χρόνο, υλοποιεί την ανεδάφιξη έμπνευση του 1908. Το Κράτος όμως, οι διαδοχικές κυβερνήσεις, σε αρκετές εκ των οποίων μετείχε και ο κ. Μάνος, ξέχασε το ουσιώδες. Ότι για να γίνει το Λεξικό κατά το Εθνικό Όνειρο, χρειάζονται ειδικοί επιστήμονες στον αριθμό που θα όριζε η Ακαδημία και συνεχή και σταθερή οικονομική υποστήριξη, για τη συλλογή του γλωσσικού υλικού, το οποίο φυσικά κάθε μέρα χάνεται, γιατί πεθαίνουν οι Έλληνες. Τις λέξεις των λεξικών τις αντλούμε από τον λαό. Το Λεξικό παρά ταύτα γίνεται με τους ελάχιστους ερευνητές, εννέα μόνον αντί των τριάντα οργανικών θέσεων, και πενήνήμερες και μόνον ετήσιες αποστολές για συλλογή υλικού οι οποίες προφανώς δεν επαρκούν. Στην Ελλάδα για να γίνει κάτι πλήρες και σωστό χρειάζεται το ανάλογο κυβερνητικό θαύμα. Όσο για την πανάκεια της ψηφιοποίησης, μόνο λεξικά δεν μπορεί να κάνει. Το Λεξικό της Γαλλικής Ακαδημίας είναι Χρηστικό Λεξικό, άρχισε το 1634 και εκδόθηκε σε δύο τόμους το 1794. Η έκδοση του 1932-1935 ήταν 2 τόμοι και η σημερινή τρεις τόμοι, και ακόμη ανολοκλήρωτη. Η Ακαδημία Αθηνών όμως εξέδωσε το 2014 το «Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας» εκτάσεως 1820 σελίδων μεγάλου σχήματος τριστήλου, με την επιστημονική εποπτεία του καθηγητή της Γλωσσολογίας κ. Χριστόφορου Χαραλαμπάκη που επανεκδόθηκε από την εφημερίδα «Το Βήμα» σε περισσότερους τόμους με μεγάλη επιτυχία. Γιατί ο κ. Μάνος το αγνοεί; Τον βεβαιώ ότι σε επιστημονική ποιότητα και πλούτο είναι ανώτερο του λεξικού της Γαλλικής Ακαδημίας, και ετοιμάζεται, βελτιωμένο, να ψηφιοποιηθεί. Αλλά τα λεξικά για να ψηφιοποιηθούν πρέπει πρώτα να γραφούν στο χαρτί από τους λεξικογράφους.

Ακόμη, εφ' όσον ο κ. Μάνος επιθυμεί την ψηφιοποίηση, γιατί δεν συμβουλευτήκε το ψηφιακό αποθετήριο της Ακαδημίας, όπου θα βρει τα πάντα ως προς το έργο του ΙΑΝΕ και των λοιπών Ερευνητικών Κέντρων στην από μακρού

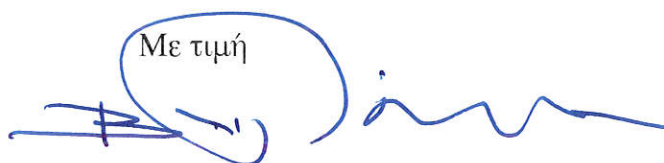
<http://repository.academyofathens.gr/kendi/index.php/gr/searchAdvance>.

Αλλά το άρθρο του κ. Μάνου αποκαλύπτει σε όλους κάτι που μόνο η Ακαδημία το γνώριζε. Καμμία κυβέρνηση απολύτως δεν ενδιαφέρθηκε για το Λεξικό και γι' αυτό δεν προχωρεί. Ζητήθηκε από την Ακαδημία η απόσπαση ειδικών φιλόλογων για να προχωρήσει. Συνάντησε δυστυχώς άρνηση. Αντιθέτως, στο Λεξικό Κριαρά που γίνεται στη Θεσσαλονίκη αποσπώνται κάθε χρόνο, και πολύ σωστά, περί τους 20 λεξικογράφοι-γλωσσολόγοι.

Χαρακτηρίζεται η Ακαδημία ως «ανεξέλεγκτη» ως προς το Λεξικό. Τα όσα εκδίδει το ΙΑΝΕ είναι αόρατα, Λεξικό και Λεξικογραφικό Δελτίο; Δεν ελέγχονται από τους αρμόδιους ειδικούς;

Η τελευταία φράση του κ. Μάνου είναι ασαφής. Ας ακολουθήσει, τον παρακαλώ, εκείνο που έγραψε ο Ευριπίδης: «σοφόν τοι το σαφές, ου το μη σαφές». Για επιστημονικά ζητήματα γίνεται ο λόγος. Τα υπονούμενα προδίδουν αδυναμία.

Με τιμή

Βασίλειος Χ. Πετράκος
Γενικός Γραμματεύς
της Ακαδημίας Αθηνών